

Vad är det för fel på Leninismen?

Nånting som åtminstone ytligt sett är märkligt, försiggår i den borgerliga pressdebatten. Samtidigt som borgerligheten - inklusive socialdemokratin - försäkrat att Berlinmurens fall innebar kommunismens död, så bedriver man en kampanj mot kommunismen vars like vi knappast sett sen vänsterns glada dagar på 70-talet. Regering och opposition ska till och med ge ut en skrift om kommunismens brott, likt den om nazismens, som kom för något år sedan.

Den märkliga upprördheten hos borgerligheten kom också fram, när Ung Vänsters ordförande Jenny Lindahl intervjuades i radio. Hon menade, att om man ska kritisera Lenin för massmord så kan man väl lika väl kritisera övriga ledare kring 1:a Världskriget för att de drev miljontals unga män att slaktas i skyttegravarna. Detta självklara påpekande gjorde naturligtvis sitt det tog hus i helvete hos borgerligheten.

Om något, visar detta att kommunismens spöke fortfarande går runt världen...

Jenny Lindahl har dock ett - ja flera - problem, vilket visas av att hon tvingas backa från sina uttalanden och i praktiken be om ursäkt inför partiledningen. Problemet kan formuleras: Kan man hävda att arbetare och bönder i Ryssland hade rätt att göra revolution, störta tsardiktaturen, få slut på kriget, erövra produktionsmedlen från kapitalisterna och göra ett försök att upprätta sin egen stat? Kan man göra detta - och ändå vara kritisk mot bolsjevikernas och Lenin och Trotskijs diktaturmetoder?

Historiskt har det inte verkat som om detta varit möjligt. Det har funnit två läger - det ena, borgerlighetens, inklusive socialdemokratin, som hävdade att februrrevolutionen och Kerenski-regeringen var tillräckligt, och som således var motståndare till en socialistisk omvälvning. Det andra lägret har varit Leninister av olika schatteringar som hävdade att enda möjligheten till socialistisk revolution, gick via Bolsjevikernas maktövertagande i oktober 1917, och den enpartidiktatur som sedan följde.

Att ett tredje läger hela tiden har funnits, som hävdade revolutionens möjlighet och giltighet, är knappast bekant. Detta bl.a. därför att borgerlighet och Leninister - oavsett om de sedan dessutom också varit Trotskister, Stalinister eller Maoister - haft ett gemensamt intresse av att undertrycka och förfölja sådana idéer. Därför blir en sådan som Jenny Lindahl så förvirrad i sitt ärliga uppsåt att försvara revolutionen i Ryssland 1917, samtidigt som hon tvingas erkänna att Lenin utövade diktatur och använt våld mot arbetarna i Ryssland. Hon vet inte om någon annan revolutionsteori än Lenins - och därför tvingas hon in i VP:s och Gudrun Schymans reformism när hon inte vill försvara Lenin.

Som nämnts har det funnits andra revolutionsteorier än den leninistiska, även om dessa förblivit ganska okända. Det är främst de rådkommunistiska som manifesterades i de Arbetarkommunistiska partierna i främst Tyskland och

Holland under 20 talet, men också i en rad andra mindre kommunistiska grupperingar sedan dess. Försättningen av denna artikel är hämtad från tidskriften Rådsmakt som utkom under åren 1974-1985. Artikeln är något bearbetad av författaren.

Marxistisk kontra leninistisk revolutionsteori

Den sovjetiska invasionen i Tjeckoslovakien 1968 kom att tvinga fram markeringen av en ny politik gentemot Sovjet bland flertalet av de västeuropeiska kommunistpartierna. Även om tendenser till kritik av Sovjet hade funnits tidigare, så blev avståndstagandet från den Sovjetiska inmarschen och stödet för Dubcek-politiken början till den sk Eurokommunismen.

Eurokommunism kom att innebära, förutom en självständighet i politiken för de västeuropeiska kommunistpartierna i förhållande till Sovjets kommunistiska parti, ett betonande av att västeuropeisk kommunism skulle innebära en strävan efter demokrati under socialismen. Denna demokrati skulle, enligt t.ex. vårt svenska VPK, innebära yttrande- och organisationsfrihet, allmänna val med flerpartisystem, fria fackföreningar m.m.

Men om man vill ta avstånd från den "brist på demokrati" som rådde i Östeuropa och Sovjet, och som idag råder ibland annat Kina och Korea, räcker det inte med att kritisera enstaka företeelser eller händelser som t ex invasionen i Tjeckoslovakien. Man måste ta reda på vad denna "brist på demokrati" egentligen är – nämligen byråkratins diktatur. Man måste ta reda på hur denna diktatur har uppstått, finna de materiella faktorerna bakom dess framväxt. Och man måste granska och kritisera den ideologi som är gemensam för de statsbärande partierna i öststaterna och dess europeiska broderpartier, nämligen leninismen.

Nästan alla organisationer som kallat sig kommunistiska och revolutionära har också anammat den leninistiska revolutionsteorin. Finns det då något alternativ till leninismen?

Några anser kanske att anarkismen/syndikalismen skulle vara ett alternativ. De "frihetliga" idéerna rymmer förvisso en hel del kritik mot "den auktoritära leninismen". Men deras kritik blir alltför begränsad, anarkisterna/syndikalisterna ser leninismen mer som en organisationsteori än som en revolutionsteori. Därför blir deras kritik inte tillräckligt politisk, omfattande och hård. Deras alternativ är också väl lättköpt. Istället för avantgardeorganisering och centralisering av arbetarmakten, ställer man sin tillit till spontaniteten i den direkta aktionen. Detta leder i sin tur till en nedvärdering av det politiska arbetets betydelse, till förmån för motståndaren. För även om anarkisterna struntar i att organisera de mest aktiva arbetarna och sätter sin tillit till spontaniteten, så kommer inte de mest medvetna borgarna att låta bli att organisera sig eller förlita sig på sin klass` spontanitet.

Det andra alternativet till leninismen skulle då vara reformismen, dvs ett förkastande av möjligheten av den revolutionära omvälvningen. Den

traditionella, och det som man närmast associerar till reformismen är naturligtvis socialdemokratien. Denna har dock för länge sedan glidit över från tron på att via reformer avskaffa kapitalismen, till att istället förbättra och förstärka den. Men reformismen framstår också som ett alternativ för de leninister (och anarkister) som börjar tvivla på den egna teorin. När man inom t.ex. Vänsterpartiet börjar tvivla på att den egna organisationsuppbyggnaden är den riktiga, och också börjar tvivlar på att man egentligen kämpar för "rätt" sorts socialism, vad gör man? Jo, istället för att finna en revolutionär, icke-leninistisk väg mot socialismen, ser många till möjligheten att "göra något konkret idag", och därvid struntar i de socialistiska perspektiven. Man ägnar sig åt reformkampen inom detta samhälle och sätter kanske sin tillit till att socialismen kommer nog så småningom, "bara folk aktiveras".

Vi menar dock att det finns ett revolutionärt, kommunistiskt alternativ till leninismen, och ska försöka visa detta i vår kritik av leninismen.

De återkommande ekonomiska, och de där ur följande politiska kriserna inom det kapitalistiska systemet visar att kapitalismen är ett i längden dödsdömt system. Vi menar att enda alternativet till kapitalismen är ett kommunistiskt klasslöst samhälle, och vägen dit går över ett demokratiskt arbetarstyrt socialistiskt samhälle. Vi menar också att det finns en teori som är marxistisk, och som kan tjäna som hjälp i kampen för socialismen. Vi ska i denna text visa att leninismen inte kan vara en teori för arbetarklassens befrielse därför att:

- den har en felaktig uppfattning om arbetarklassen
- den har en felaktig uppfattning om vad socialism och kommunism innebär
- den har en felaktig strategi för arbetarklassens befrielse – den leninistiska revolutionsteorin – varav partiteorin är en del.

Vi vill också påpeka att leninismen är ett idésystem, där de olika delarna är inbördes beroende av varandra. I slutet av texten ska vi gå in något på hur och varför leninismen uppkommit.

Leninismen och arbetarklassen

"Vi sade att arbetarna inte ens kunde ha en socialdemokratisk (här=socialistisk) medvetenhet. Den kunde de endast få utifrån. Alla länders historia vittnar om att arbetarklassen med enbart sina egna krafter kan utforma endast en tradeunionistisk medvetenhet, dvs övertygelse om nödvändigheten att sammansluta sig i förbund, föra kamp mot arbetsgivarna, att utkräva av regeringen att den utfärdar en eller annan lag, som är nödvändig för arbetarna osv. Socialismens lära växte däremot fram ur de filosofiska, historiska och ekonomiska teorier som utarbetades av bildade representanter för de besittande klasserna, av intellektuella. Den moderna vetenskapliga socialismens grundläggare, Marx och Engels, tillhörde också själva på grund av sin sociala ställning den borgerliga intelligentian. Precis på samma sätt uppstod i Ryssland socialdemokratins teoretiska lära helt oberoende av arbetarrörelsens spontana tillväxt, den uppstod som ett

naturligt och oundvikligt resultat av tankeutvecklingen bland de revolutionärt-socialistiska intellektuella."

Lenin: "Vad bör göras", 1902

Detta uttalande av Lenin är det som klarast uttrycker leninismens inställning till arbetarklassen och framväxten av ett socialistiskt medvetande hos denna. Utifrån denna syn motiveras det leninistiska partiets existens, men inte bara det. Här finns också grunden till partiets "förmyndarskap" gentemot klassen, vilken vi ska se närmare på längre fram i texten.

Vad är det då för fel i den leninistiska synen på arbetarklassen? Låt oss gå till det centrala i citatet ovan.

"...arbetarklassen...kan utforma endast en tradeunionistisk medvetenhet". Lenin menar alltså, att arbetarna inte själva kan komma på idén att störta kapitalismen och bygga ett nytt samhälle där de själva styr. Enligt Lenin kommer arbetarna, om de lämnas ifred av de intellektuella, i evighet ägna sig enbart åt lönekamp och reformer inom kapitalismen. Verkligheten motsäger naturligtvis Lenin. Arbetarklassen har andra perspektiv än den inomkapitalistiska kampen. De flesta människor har en världsbild, där den ekonomiska kampen bara är en del. Det som saknas hos de flesta arbetarna är inte en medvetenhet om att kapitalismen är rutten, och att ett rättvist och jämlikt samhälle är lösningen, utan ett perspektiv på hur detta socialistiska samhälle ska genomföras.

"Socialismens lära växte däremot fram ur de filosofiska, historiska och ekonomiska teorier som utbildades av...intellektuella".

"Precis på samma sätt uppstod också i Ryssland socialdemokratins teoretiska lära helt oberoende av arbetarrörelsens spontana tillväxt, den uppstod som ett naturligt och oundvikligt resultat av tankeutvecklingen bland de revolutionärt-socialistiska intellektuella."

Lenin anser här att arbetarklassen inte kan inse sin uppgift att störta kapitalismen, men de intellektuella kommer till socialistiskt medvetande "helt oberoende" av samhället runt omkring, "helt oberoende" av klasskampen!

Detta är naturligtvis rent nonsens. Marx´ och Engels teorier var i stället i högsta grad ett resultat av arbetarklassens tillväxt och kamp, och ingalunda oberoende därav. Genom sin offentliga praktik tillför arbetarklassen de intellektuella sin erfarenhet. De intellektuella (ur olika klasser) sätter sedan samman dessa erfarenheter med andra faktorer till system, till teorier, som sedan i sin tur når arbetarklassen, omsätts i praktik, formar nya erfarenheter som i sin tur formar nya teorier. Så fortgår en process mellan klassens agerande och teorierna om detta agerande, mellan klassens materiella vara och idéerna om detta. Denna process brukar kallas dialektisk materialism, och den dialektiska materialismen är en av hörnstenarna i marxismen.

Lenins teori däremot, är inget annat än mekanisk idealism – idéerna formas oberoende av de materiella omständigheterna, och idéerna bestämmer sedan utvecklingen.

Konsekvensen av Lenins syn på medvetandeutvecklingen blir därför den att det socialistiska medvetandet måste tillföras arbetarklassen utifrån, av personer utanför denna. Perspektivet öppnar sig: de borgerliga intellektuella i Partiet, tillför det rätta socialistiska medvetandet till arbetarklassen. När Partiet vill en sak och arbetarklassen en annan, så har Partiet rätt. Partiet har ju per definition det socialistiska perspektivet klart för sig, medan arbetarklassen per definition endast kan uppnå ett fackligt medvetande! I detta resonemang ligger också det teoretiska rättfärdigandet för Lenin och bolsjevikerna när de använde väpnat våld mot arbetarklassen efter revolutionen 1917.

Nu kan det hävdas att Lenin vid andra tillfällen har uttryckt sig annorlunda om medvetandeutvecklingen. Och tacka för det. Den teori som framläggs i "Vad bör göras?" är, som vi har sett, hopplöst verklighetsfrånvärd. Även leninister måste i praktiken erkänna den dialektiska materialismens allmängiltighet, måste erkänna att de materiella villkoren har en avgörande betydelse för medvetandets utveckling.

Men inte desto mindre gör detta citat och denna Lenin-teori en utgångspunkt för den leninistiska teorin om förhållandet mellan arbetarklassen och Partiet. Det som uttrycks i Lenin-citatet, är den dominerande synen hos de leninistiska organisationerna. Hos de leninister som dristar sig till att kritisera denna del av leninismen så kvarstår dock konsekvenserna av denna teori (t ex partiets ledande roll) i resten av teorikomplexet.

Ett exempel: De utgår inte ifrån att arbetarklassens "antifackliga tendenser" är ett resultat av ett medvetande om fackets roll i samhället, utan ser det som en spontan ekonomisk inställning – och som sådan måste den tillföras medvetandet om att dessa fackföreningar måste erövrats för en revolutionär politik.

Vad är då alternativet till den leninistiska medvetandeteorin? Låt oss ta Marx t ex:

"Det är inte människornas medvetande som bestämmer deras vara utan tvärtom deras samhälleliga vara som bestämmer deras medvetande" (Ur Till kritiken av den politiska ekonomin)

Detta innebär att arbetarklassen utifrån sin levnadssituation, sitt vara, utvecklar ett medvetande. Och om arbetarklassen ska utveckla ett revolutionärt och socialistiskt medvetande, så måste den göra det självt. Visserligen genom en dialektisk process där den tar del av de idéer som finns i samhället och med hjälp av dessa, formar sitt medvetande utifrån sitt vara. Enligt leninisterna är dock arbetarklassen någonting som står utanför denna grundläggande tes i marxismen. Enligt dem formas inte arbetarklassens medvetande utifrån dess vara, utan arbetarklassens medvetande skapas av representanter för andra klasser, och ska sedan tillföras arbetarklassen genom partiets försorg.

För Marx och för oss är det dock självklart att endast arbetarklassen själv, utifrån sin samhälleliga situation, formar sitt medvetande. "Arbetarklassens frigörelse är dess eget verk."

Leninismen och socialismen

"Eller med andra ord: socialism är ingenting annat än statskapitalistiskt monopol, som vänts till hela folkets nytta och därmed har upphört att vara monopol."

Lenin: "Den hotande katastrofen och hur man bör bekämpa den."

Ovanstående Lenin-citat får illustrera leninismens socialism/kommunismuppfattning: en utveckling som ger bättre villkor åt arbetarklassen, främst på det materiella planet. Hur dessa bättre villkor skapas, eller vad de innebär förutom bättre materiell standard är en andrahandsfråga för leninisterna. Enligt Marx och vår mening är istället socialismens viktigaste kännetecken arbetarklassens makt över samhället och inte vad arbetarklassen sedan gör med sin förvärvade makt.

Det grundläggande under socialismen är arbetarklassens (och under kommunismen hela folkets) makt över hela samhället: produktion, distribution och konsumtion av produkter och tjänster. Detta innebär att varje individ efter förmåga deltar i samhällets skötsel, via debatt, diskussioner, deltagande i remissförfaranden, deltagande i beslut, deltagande i kontroll och uppföljning av resultatet, deltagande i planering osv.

Vi menar också att socialismen måste innebära (och då kommer de ovanstående uppräknade åtgärderna både vara en förutsättning för och bidra till) ett upphävande av människans främlingskap inför tillvaron, till arbetet och till många mänskliga relationer – ja till allt som idag får oss att ställa frågan: "Vad är egentligen meningen med det här?". Socialismen ska innebära att vi återfår meningsfulla, samhälleligt nyttiga verksamheter som hjälper oss att bryta ner det främlingskap som skapar så svåra sociala problem för främst arbetarklassen.

Om den ovan skisserade målsättningen är en grundläggande del av socialismen, så torde det stå ganska klart att arbetarklassens frigörelse måste vara dess eget verk i mycket bokstavlig mening. Ty hur skulle det se ut om man försökte bryta det ovan nämnda främlingskapet till samhället med medel som i sig innebär främlingskap? Som när det socialistiska samhället byggs upp enligt riktlinjerna från en elit, Partiet, som sedan "skänker" "massorna" detta samhälle fix och färdigt. Nej, istället måste arbetarklassen själv vara delaktig i skapandet och byggandet av socialismen.

Hos alla leninistiska strömningar finns dock denna tendens, mer eller mindre uttalad, att det är Partiet som bygger socialismen åt arbetarna. Arbetarklassen får för all del vara med i bygget – på samma sätt som en byggnadsarbetare får bygga ett hus åt en byggmästare. Skillnaden mellan olika slags leninister ligger främst i hur avvägningen Parti-klass ska vara: om det är Ordförandens visa ord som leder massan, eller om det är centralkommitténs direktiv, eller partiets kongresser – eller om det bara är i vissa situationer som Partiet ersätter arbetarklassen.

Hur ter då sig denna leninistiska princip – att partiet bygger socialismen åt arbetarklassen – i verkligheten? Stämmer vårt påstående, att leninisterna förvägrar arbetarna rätten att bygga socialismen? Låt oss se på dagens leninister i Sverige.

Vad gäller de stalinistiska varianterna av leninismen – t.ex. KPMLr – så står detta fullt klart i och med deras uppfattning att Sovjet (åtminstone under Lenins och Stalins tid) är ett exempel på en socialistiska stat. Trots årtal av kritik har dessa grupperingar aldrig lyckats visa hur arbetarklassen konkret utövar sin makt i Sovjet vid någon tidpunkt. Deras argument är istället ungefär att "Partiet handlar i klassens intresse". Och det är naturligtvis Partiet som avgör vad som är "klassens intresse". Inte heller har stalinisterna lyckats påvisa några demokratiska rättigheter inom partiet eller att arbetarklassen på något sätt har makten över partiet. Det enda argument som återstår för stalinisterna är att arbetarklassen och folket "fått det bättre". Detta stämmer förvisso, men vi har fått det bättre i Sverige också, och det blir inte mer socialistiskt för det.

Vi har då kvar de leninistiska grupperingar som idag inte har några socialistiska stater som föredömen, nämligen trotskisterna i Socialistiska Partiet, Arbetar-Förbundet Offensiv och några till. Gemensamt för dessa – och för oss – är att de anser att socialismen ska innebära arbetarmakt genom ett system av arbetarråd, med alla demokratiska rättigheter.

MEN. Just det, så småningom klämmer de fram ett "men" i någon form. I deras noggrannare beskrivningar av det socialistiska uppbygget uppkommer det "särskilda situationer", "tillfälligheter", osv, som enligt dem motiverar att Partiet ersätter arbetarklassen. Detta ersättande, denna substitution varnade Trotskij för redan år 1904 i "Våra politiska uppgifter":

"Lenins metoder leder till följande: partiorganisationen (den politiska partimaskinen) ersätter först partiet som helhet, därefter ersätter centralkommittén organisationen, slutligen ersätter en enda 'diktator' centralkommittén..."

Detta var dock när Trotskij fortfarande var ung och oförstörd. När han hade hamnat vid maktens köttgrytor lät det annorlunda, som t ex vid bolsjevikernas 10:e partikongress 1921:

"Arbetaroppositionen har kommit med farliga slagord. De har gjort de demokratiska principerna till en fetisch. De har satt arbetarnas rätt att välja representanter före partiet, som om partiet inte var berättigat att hävda sin diktatur, även om denna diktatur temporärt skulle komma i konflikt med de tillfälliga svängningarna i arbetarnas demokrati /.../ Partiet är förpliktigt att upprätthålla sin diktatur, utan hänsyn till de temporära svängningarna i massornas spontana sinnesstämningar..."

De flesta trotskisterna som har satt sig in i historien, försvarar nästan hela raden av undertryckningsåtgärder mot arbetarklassen och olika arbetargrupper som bolsjevikerna gjorde sig skyldiga till. Det finns många exempel på dessa, men de är av förståeliga skäl inte alltför välkända inom det leninistiska läget. Bolsjevikerna under Lenin och Trotskij förbjöd oppositionella grupper inom partiet, förbjöd arbetarorganisationer utanför

partiet, förbjöd tidningar, bekämpade arbetarråden (fabrikskommittéerna) och senare fackföreningarna, slog ner strejker och arbetaruppror. Allt under motiveringen att "de speciella omständigheterna" krävde detta.

Trotskisterna anser att normalt sett kommer "proletariatets diktatur", vilket är liktydigt med arbetarmakt, att upprättas efter revolutionen. Men efter att ha läst lite av deras material, frågar man sig om denna bofink (arbetarmakten) får se ut hur som helst. Och det får den – enligt trotskisterna: "Under proletariatets diktatur kan det finnas proletär demokrati likaväl som byråkratiskt förtryck" (Internationalen nr 16 1974). Eller ta en av trotskisternas ledande teoretiker Ernest Mandel, när han skulle förklara begreppet "arbetarstat":

"Vi menar inte att arbetarna styr politiskt, det vore idiotiskt. I den meningen är formuleringen inte idealisk, eftersom den kan vara tvetydig. När man hör formuleringen arbetarstat kan man tro att arbetarna härskar". (Rött Forum nr 3, s. 1)

Ja, vad ska man tro? Trotskisternas "arbetarstat" är inget annat än en definition som lämnar utrymme för – och därigenom kan rättfärdiga - byråkratins diktatur över arbetarklassen, därför att trotskisterna vägrar att identifiera byråkratierna i Sovjet som en härskande klass.

Vi hoppas att vi med detta har lyckats visa på dels leninismens felaktiga socialism-uppfattning, dels vad denna felaktiga uppfattning leder till för konsekvenser. Och detta är viktigt, för om man inte har målet klart för sig, är det nog så svårt att lägga ut kursen. Vi ska se närmare på detta i fortsättningen.

Leninismen, avantgardet och partiet.

"Bara frågeställningen 'partiets diktatur eller klassens diktatur, ledarnas diktatur (parti) eller massornas diktatur (parti)?' vittnar om den mest otroliga och hopplösa tankeförvirring. Man anstränger sig att tänka ut något enastående och blir i sitt ivriga grubbleri bara löjlig." Lenin: Radikalismen – kommunismens barnsjukdom (1920).

Lenin kan tydligen inte tänka sig, att för de vänsterkommunister i Tyskland vilka han kritiserar i citatet ovan, är frågan "partiets eller klassens diktatur" verkligen ett problem. För Lenin är det dock inget problem: Partiet är klassens mest avancerade del, bärare av klassens objektiva medvetande om nödvändigheten av socialismen.

Naturligtvis finns det olika medvetande inom klassen. Vissa arbetare eller arbetargrupper är mer aktiva i strejkkamper än andra. Det finns alltid de arbetare som före de andra säger att "nu får det vara nog". Medan en del arbetare är beredda att ockupera sin arbetsplats, vågar andra inte ens strejka.

Utifrån en mängd olika faktorer blir somliga arbetare medvetna om vad kapitalismen innebär och vad socialismen har för möjligheter. En del av dessa är före andra beredda att organisera sig i revolutionära organisationer.

Som vi ser finns det flera olika förtrupper, avantgarden, inom arbetarklassen. I takt med klasskampens utveckling och utbredning, kommer också allt fler arbetare bli socialistiskt-revolutionärt medvetna. Dessa arbetare organiserar sig helt naturligt, för att tillsammans kunna utföra de uppgifter som påkallas av deras medvetande. Om ett avantgarde organiserar sig, så har vi följaktligen en avantgardeorganisation – om avantgardet är revolutionärt medvetet, och detta medvetande innebär medvetande om revolutionär aktion – då har vi en revolutionär avantgardeorganisation.

Vad är det då för skillnad mellan det vi kallar en revolutionär organisation, och de leninistiska partierna – Partiet med stort P - ?

En skillnad är att en revolutionär organisation är en del av klassen. Den kan inte som Partiet bestå av intellektuella som "uttrycker arbetarklassens medvetenhet". En revolutionär organisation tillför inget medvetande till klassen. Dels för att en revolutionär organisation är en del av klassen, dels därför att medvetandet uppstår i ett samspel mellan klassens erfarenheter och tillförda teorier. Det som en revolutionär organisation tillför är således teorier, som utvecklats med hjälp av intellektuella, samt all annan kunskap som det borgerliga samhället ställer till förfogande.

En annan skillnad mellan en revolutionär organisation och Partiet är att en revolutionär organisation endast uttrycker sina medlemmars medvetenhet. Det leninistiska Partiet gör anspråk på att uttrycka hela arbetarklassens objektiva vilja, arbetarklassens strävan att krossa kapitalismen och upprätta socialismen. Med detta anspråk på monopol på arbetarklassens medvetenhet, kan Partiet (= klassens objektiva, "rätta" vilja) gå emot den verkliga klassens vilja. Leninisternas motivering för detta är den att arbetarklassen bara har en tradeunionistisk, inomkapitalistisk medvetenhet, bara utgör "klass i sig" för att tala med Marx. Det leninistiska partiet däremot, uttrycker klassens medvetande som "klass för sig" och har därför rätt, som Trotskij menade i det tidigare citatet, rätt "att hävda sin diktatur, även om denna diktatur temporärt skulle komma i konflikt med de tillfälliga stämningarna i arbetarnas demokrati...".

Vi hävdar däremot att endast arbetarklassen själv, som helhet och som klass kan uttrycka sin objektiva vilja, och agera som klass "för sig". Detta gör arbetarklassen endast när den organiserar sig självständigt från alla borgarstatens institutioner, organiserar sig i arbetarråd och arbetarmilis för att revolutionärt omvandla samhället. Någon förtrups- eller avantgardeorganisation som i bästa fall består av arbetare, kan aldrig utgöra eller uttrycka arbetarklassens medvetande. Avantgardeorganisationen uttrycker endast sina medlemmars medvetande, inget annat.

En tredje skillnad är att eftersom en revolutionär organisation bara representerar "sig själv", så kan den heller inte ersätta, substituera, klassen vare sig före, under eller efter revolutionen. Efter revolutionen ska en revolutionär organisation inte ha några särskilda rättigheter som ger den möjlighet till mer makt i samhället än varje annan grupp av arbetare. Den får kämpa på jämställd basis med andra organisationer och enskilda om inflytande i rådssamhället för sina idéer.

Leninismen och organisationsdemokratin

"Kamrater, det är som gått har varit ett alldeles särskilt år i det avseendet att vi har tillåtit oss lyxen av diskussioner och tvister inom partiet. Det är en rent häpnadsväckande lyx för ett parti som påtagit sig en börda, som är omringat av mäktiga och starka fiender vilka förenar hela den kapitalistiska världen." Lenin: Inledningstal till 10:e partikongressen 1921.

"Alla klassmedvetna arbetare måste göra klart för sig, hur skadlig och otillätlig varje slags fraktionsbildning är, ty även om representanter för de enskilda grupper önskar bevara partienheten, så leder fraktionsbildningen i praktiken oundvikligt till att det endräftiga arbetet försvagas..." Lenin: Utkast till resolution om partiets enhet, 10:e partikongressen.

Frågan om demokratin i partiet brukar av kritiker av leninismen göras till den enda eller åtminstone den största. Anarkister av olika schatteringar brukar ond göra sig över den "demokratiska centralismen", dvs över att det finns en central partiledning som har rätt att utfärda direktiv och göra politiska ställningstaganden. I själva verket är frågan om den formella demokratin inom de leninistiska partierna av mindre betydelse i förhållande till övriga delar av deras revolutionsteori. En revolutionär organisation kräver i kritiska lägen av klasskampen ett enhetligt agerande, och det är därför nödvändigt att minoriteten är underordnad majoriteten.

Men på en punkt finns kritik att rikta mot de flesta leninistiska organisationerna (en del trotskister utgör här ett undantag) . För att en verklig demokrati ska kunna existera, för att nya åsikter ska kunna utvecklas och spridas krävs yttrande- och organisationsfrihet. Detta gäller alla sammanslutningar av människor, oavsett om det är fråga om stater, partier eller andra organiseringar. Därför krävs åsikts (tendens) frihet och organisations (fraktions) frihet även inom en revolutionär organisation. Om dessa friheter inte finns, kommer arbetet att försvagas och organisationen slutligen att splittras, därför att det då blir enda sättet att föra fram nya åsikter och vinna gehör för en annan politik.

Det är dock inte enbart fråga om formella, stadgemässiga rättigheter som avgör om en organisation fungerar demokratiskt. Det är lika mycket fråga om inställningen bland organisationens medlemmar om förhållandet mellan de centrala organen och basorganen, om förhållandet mellan den kunnige politiska auktoriteten och den vanliga medlemmen. Om det inte finns en klar inriktning inom organisationen på att bekämpa uppdelningen på politiska experter och yrkesrevolutionärer å ena sidan och vanliga medlemmar å andra, så kommer det att leda till ett förtryck av basen i organisationen. Följden blir inte bara passivitet och avhopp ifrån basen, utan också att organisationen byråkratiseras. De som fattar besluten och utför analyserna fjärras alltmer från såväl organisationens som arbetarklassens realiteter. Organisationen blir inte längre en del av arbetarklassen, utan utvecklas till en byråkratisk apparat utanför denna.

Vad är då alternativet? Förutom de demokratiska fri- och rättigheterna: Skolning och aktivering av basen i organisationen. Former där alla är med

och utvecklar politiken, i t ex diskussionscirklar, måste ersätta inläring av politiska experters manifest. Rotation av de förtroendevalda på centrala poster kan motverka byråkratisering. Bekämpande av den traditionella uppdelningen på "politiska frågor" och "privata frågor" kan minska främlingskapet inför organisationen, organisationen måste ta hänsyn till och bli en del av medlemmarnas övriga sociala liv.

Leninismen och fackföreningarna.

"Man måste förstå att bringa alla slags offer, övervinna de största hinder för att systematiskt, hårdnackat, ihärdigt och tåligt propagera och agitera just i de institutioner, föreningar och förbund där den proletära eller halvproletära massan finns, även om de är aldrig så reaktionära. Och fackföreningarna... är just sådana organisationer, där massan finns. Man måste... kunna bringa alla slags offer, t o m – om det behövs – tillgripa all möjlig list och slughet, illegala metoder, förtigande och döljande av sanningen bara för att kunna tränga in i fackföreningarna och stanna där samt till varje pris utföra kommunistiskt arbete där." Lenin: "Radikalismen – kommunismens barnsjukdom", 1920.

En av de viktigaste punkterna i den leninistiska revolutionsstrategin har blivit att inte bara finnas i fackföreningarna utan också att erövra dessa från reformisterna. Orsakerna till denna syn ligger i leninisternas syn på medvetandeutvecklingen hos arbetarklassen (för man behöver ju inte gå till fackföreningarna för att hitta arbetare, det finns ju arbetsplatser...). Enligt leninisterna förmår ju arbetarklassen själv bara uppnå ett "fackföreningsmedvetande". Partiets uppgift är enligt leninisterna att höja detta medvetande till ett socialistiskt. För att finna arbetare med ett fackföreningsmedvetande, vad är då mer naturligt än att gå till fackföreningarna?

Om så arbetarklassen inte följer leninisternas medvetandeteori, och som i Tyskland efter 1:a världskriget, utan Partiets sanktion, lämnar fackföreningarna för att bygga andra organisationer som bättre uttrycker deras revolutionära aspirationer – ja då handlar arbetarklassen fel och uppmanas av Lenin att återinträda i fackföreningarna! Om teorin inte stämmer med verkligheten, så försöker leninisterna tydligen ändra på verkligheten!

En annan orsak till Lenins uppfattning om fackföreningarna är att han inte rätt förstod deras natur – och detta p.g.a. kapitalismens låga utveckling i Ryssland.

Fackföreningarna är en organisering huvudsakligen för försäljning av varan arbetskraft till ett så högt pris och under så bra villkor (arbetstid, arbetsmiljö osv) som möjligt. Detta innebär att fackföreningarna är en del av det kapitalistiska systemet, en inomkapitalistisk organisation. Detta innebär att fackföreningarna i likhet med alla andra delar av det kapitalistiska systemet måste krossas i revolutionen. Det är revolutionärers uppgift att bli ta upp detta i sin propaganda. Redan idag måste vi förbereda arbetarna på det nödvändiga brottet med fackföreningarna i morgon. Vi måste stödja och

initiera utomfackliga organisationsformer. Men vi måste också vara medvetna om, att så länge kapitalismen existerar, så är någon form av fackföreningar nödvändiga. Därför är det också nödvändigt att finnas i dessa, på basplanet, för bl a agitation. Däremot får vi inte sprida några illusioner om att ta över fackföreningarna eller att göra dem till "kamporganisationer".

Leninismen och parlamentarismen

"...deltagande i parlamentsvalen och i kampen på parlamentstribunen är ovillkorligt nödvändigt för det revolutionära proletariats parti just för att uppfostra de efterblivna skikten av den egna klassen, just för att väcka och upplysa den outvecklade, kuvade, okunniga massan på landsbygden. Så länge ni inte har kraft att fördriva det borgerliga parlamentet och alla slags reaktionära institutioner av annan typ, så är ni skyldiga att arbeta inom dem, just därför att där ännu finns arbetare, som blivit fördummade av prästerna och av landsbygdens efterblivenhet, eljest riskerar ni att bli blott och bart pratmakare." Lenin: "Radikalismen – kommunismens barnsjukdom".

Såväl leninismens inställning till fackföreningarna som till parlamentarismen är vad vi kan kalla konkretiseringar av den grundläggande ideologiska inställningen hos leninismen. Här syftar vi på uppfattningen att arbetarklassen endast kan uppnå ett "tradeunionistiskt" medvetande, och att det är partiets uppgift att höja detta till ett kommunistiskt medvetande.

Men samtidigt är dessa exempel också uttryck för typiskt leninistiska missuppfattningar av delar av det kapitalistiska samhällets natur. Om Lenins inställning till fackföreningarna kan sägas vara exempel på att Lenin inte rätt förstått vad som är kapitalistiska företeelser och vad detta i sin natur innebär, så är hans inställning till deltagande i parlamentsvalen ett exempel på att leninisterna inte rätt förstått det ideologiska förtryck som råder under kapitalismen.

Parlamenten är enligt vår mening inte reaktionära därför att de utgör någon slags beslutande institution som fattar reaktionära beslut. Tvärtom: de är reaktionära därför att det i själva verket inte fattas några beslut där (besluten "fattas" av kapitalisterna i enlighet med kapitalets lagar). Parlamenten är alltså reaktionära därför att det framstår som om beslut om människors väl och ve fattades där. Parlamentarismen är ett medel för det ideologiska förtrycket av arbetarklassen. Parlamentarismen och valen till dessa är en faktor som håller arbetaren "outvecklad", "kuvad", "okunnig", "fördummad" och "efterbliven", allt enligt Lenin-citatet tidigare.

Allt deltagande i den parlamentariska processen bidrar till att sprida de parlamentariska illusionerna om att makten över samhället ligger i riksdagen och inte i produktionen. Om nu också socialister deltar i parlamentsval bidrar detta, förutom till att förstärka de parlamentariska illusionerna, till att sprida uppfattningen om att socialismen går att genomföra via parlamentet, dvs reformistiska illusioner. Ett mer eller mindre indirekt stöd från en revolutionär gruppering åt ett parti i parlamentet har samma funktion.

Även om valdeltagandet åtföljs av den allra mest aktiva anti-parlamentariska

propaganda, så blir ändå effekten att spridandet av de parlamentariska illusionerna väger tyngre än effekten av de antiparlamentariska uttalandena. Detta därför att de allra flesta lägger märke till är handlingen i sig, inte hur den ideologiskt motiveras. Ett kommunistiskt partis valdeltagande uppfattas som ett stöd för parlamentarismen, konstigare än så är det inte. Detta därför att majoriteten av arbetarna endast får höra om agerandet, valdeltagandet, endast en liten del läser de kommunistiska tidningarnas eventuella antiparlamentariska propaganda.

Leninisterna förstår inte hur arbetarklassen kollektivt uttrycker sin politik, genom t ex sådana symboliska aktioner som störtandet av Vendromekollonnen i Paris 1871 eller Stalin-statyn i Budapest 1956. Dessa och andra liknande aktioner blir i leninisternas ögon onödiga aktioner, som stjälar tid från det politiska arbetet. Därför förmår inte heller leninisterna att se hur valdeltagandet uppfattas i klassens medvetande – just som en symbolisk aktion som uttrycker ett positivt politiskt ställningstagande till själva parlamentarismen.

Finns det i alla fall inte partier som är mer "progressiva" än andra och som därför är värda ett kritiskt stöd från revolutionära grupper?

Det finns förvisso skillnader mellan de olika partierna, och det finns frågor vars avgörande är beroende av en viss grupperings majoritet i parlamentet. Men då ett aldrig så kritiskt stöd till t ex ett reformistiskt parti innebär spridande av parlamentariska illusioner, måste man väga illusionsspridandet mot betydelsen av förändringen. Den reform som man bedömer måste dels endast kunna genomföras (eller förhindras) genom ett parlamentariskt agerande, dels måste den vara av sådan vikt att de fördelar man vinner genom reformen uppväger de parlamentariska illusioner som man samtidigt sprider.

Exempel på sådana reformer kan vara vaktsläendet kring vissa demokratiska fri- och rättigheter. I dagens Sverige ser vi dock inte någon sådan situation, som motiverar ett parlamentariskt agerande.

Något om leninismens bakgrund och orsaker.

Efter denna genomgång av skillnaderna mellan en leninistisk revolutionsteori och en marxistisk, måste man fråga sig hur leninismen uppstod och hur den kunde bli så spridd.

Lenin var, och leninismen är naturligtvis underkastade de allmänna lagarna för samhällsutvecklingen, vilka uttrycks i marxismen. (Naturligtvis är också marxismen underkastad marxismens lagar...) Enligt Marx så är det människornas samhälleliga vara som bestämmer deras medvetande. Helt naturligt påverkade alltså Lenins samhälleliga verklighet hans medvetande, hans politiska idéer.

Den spirande kapitalismen i Ryssland, en arbetarklass som utgjorde en liten minoritet i förhållande till böndernas stora massa, den oerhörda misären hos massan, dessa och andra materiella faktorer var avgörande för möjligheterna till förändring. Andra förhållanden, som det utländska kapitalets dominans

inom den kapitalistiska sektorn av näringslivet, det asiatiska produktionssättets delvisa närvaro och återspeglning i byråkratin – allt detta och många andra faktorer formade den leninistiska revolutionsteorin.

Lenins revolutionsteori var konsekvent och riktig – för ett efterblivet land som Ryssland. Leninismen utgör en ideologi som vill samla arbetarna tillsammans med bondemassorna under ledning av intelligentian. Samla alla som var motståndare till den regim och det system som utgör ett hinder för samhällets vidare utveckling, t ex industrialisering. I Lenins fall var det Tsarregimen som stod i vägen. Vi har senare sett hur Mao Tsetung anpassade leninismen till kinesiska förhållanden, och gör bönderna istället för arbetarna till den främsta drivkraften. Men grunden är den samma: ett samhälle dominerat av asiatiskt produktionssätt och utländsk kapitalism hindrar en industrialisering. Leninismen blir i detta fall till "maotsetungtänkandet".

Vi kan alltså förklara hur Rysslands efterblivenhet leder fram till leninismens grundpelare:

- Den låga levnadsstandarden och misären bland massorna leder till en socialismuppfattning där konsumtions- och inte makt-aspekten dominerar.
- Den bristfälliga utbildningen hos arbetarna leder till uppfattningen att det socialistiska medvetandet måste tillföras arbetarklassen utifrån.
- Arbetet i illegalitet samt den relativt sett lilla arbetarklassen leder till teorin om att det strängt disciplinerade Partiet som kan ersätta klassen.
- Den ännu outvecklade kapitalismen, och den därmed utvecklade fackföreningsrörelsen och reformismen sprider illusioner om fackföreningens möjligheter.
- Avsaknaden av en borgerlig demokrati, med dess ideologiska apparat, möjliggör en undervärdering av bl a parlamentarismens ideologiska funktion.

Därmed borde det stå klart, att leninismen är en revolutionsteori för ett annat samhälle än det utvecklade kapitalistiska. För en revolutionär politik i dagens samhälle duger inte leninismen. Utifrån en kritik av alla kapitalistiska företeelser måste en revolutionär socialistisk teori formas. Denna text har varit ett försök i detta arbete.

Nils Carlén

Litteraturlista:

Så här avslutningsvis, vill jag bara säga att inget avsnitt i artikeln gör anspråk på att utgöra något "bevis" i ämnet. Artikeln bör i stället ses som en sammanfattning av kritik av leninismen. De intresserade och de tvivlande hänvisar jag i första hand till följande litteratur:

Leninismen och arbetarklassen...

Rossanda Rossana: Klass & Parti (Arbetarpress)

...och socialismen...

Paul Cardan: Socialismens Innebörd (AP)

Maurice Brinton: Fabrikskommittèerna i Ryska Revolutionen (Federativs)

Rådsmakt nr. 5

...och avantgardet & Partiet...

Rossanda Rossana: Klass & Parti (AP)

...och organisationsdemokratin...

Rosa Luxemburg: Organisationsfrågan i den ryska socialdemokratin (AP)

...och fackföreningarna...

Herman Gorter: Öppet brev till kamrat Lenin (AP)

Rådsmakt nr. 9-10 & 11

...och parlamentarismen...

Herman Gorter: Öppet brev till kamrat Lenin (AP)

Valskådespelet (AP)

En omfattande kritik av leninismen finns i Kaj Håkanssons bok "Socialism som självstyre" (Prisma). Denna bok har dock en del brister, vilka kritiseras i en artikel i Rådsmakt nr. 4

Viktigt i kritiken av leninismen är också förklaringen till dess uppkomst, härledningen av de sociala skikt som kom att bära upp den leninistiska ideologin. Rudi Dutschke gjorde en insats härvidlag i sin bok "Försök att ställa Lenin på benen" (på danska förlaget Modtryck) och även Rudolf Bahro ger en bra beskrivning av de materiella villkoren för leninismens uppkomst i sin bok "Alternativet" (Bokomotiv).

Reaktionär Högerkampanj

Per Ahlmark: "Utan kommunismens seger i Sovjet hade fascismen och nazismen troligen inte tagit över i Italien respektive Tyskland. Andra världskriget, förintelsen och marxismens segertåg hade knappast inträffat". Stéphane Courtois: "En stalinist och en kommunist är en och den-samme."

Det pågår idag en stor kampanj för att visa på kommunismens brott mot mänskligheten. I USA fortsätter Richar Pipes att beräkna hur många miljoner som dödats av kommunismen, i Frankrike har "Kommunismens svarta bok" getts ut - en antologi med texter om kommunismens brott. I Sverige har ledarsidorna fyllts av artiklar om hur hemsk kommunismen är, folkpartiet vill att en kampanj riktad till alla skolbarn skall startas, Staffan Skott har kommit ut med en bok om brotten och "Kommunismens svarta bok" har översatts till svenska. Från vänsterhåll har det kommit motdrag: såväl Röda Rummet som Röd press förlag har gett ut motböcker.

Det man undrar är: varför kommer det nu? Dessa brott är inga nyheter. Det är tio år sedan muren föll. Dessutom har hela debatten redan förts, i början av 90-talet, då SAF anordnade seminarier om vänsterns skuld och Ahlmark gav ut "Vänstern och tyranniet." Det hela borde vara överstökad. Det finns naturligtvis inrikespolitiska orsaker till kampanjen i Sverige:

- Folkpartiet håller på att raderas ut. Vad ska de göra? Skrika högst? Kanske blir de upptäckta av någon.
- IB-affärens återkomst. Det gäller att legitimera varför det är rätt att förfölja och övervaka vänstern.
- Vänsterpartiets framgång. Knappast ett kommunistiskt hot (även om många borgare faktiskt upplever det så). Men lika bra att trycka tillbaks det ordentligt ändå.

Men kampanjen berör inte bara Sverige, utan pågår över stora delar av västvärlden. "Kommunismens svarta bok" kom ju från Frankrike, och den översätts nu även till engelska. Det handlar alltså om mer än bara svensk partipolitik.

Jag tror inte heller det handlar om ett verkligt intresse för vad Lenin gjorde. Om vi skall förstå vad det rör sig om tror jag istället vi ska ta oss en titt på hur dagens värld ser ut och fundera på vilka behov de borgerliga ideologerna har.

Så länge Sovjetunionen fanns kunde massorna i öst och väst disciplineras av det ömsesidiga hotet. Kalla krigets retorik underblåst av atombombshotet upprätthöll skräcken. Om någon var emot kapitalismen kunde terrorn i öst hållas upp som avskräckande exempel: vem vill ha socialism om det blir som i sovjet? Inte många. De europeiska kommunistpartierna gjorde sitt för att likställa Sovjetunionen med socialism och kommunism.

Omedelbart efter Sovjetunionens fall proklamerades kapitalismens totala seger. Borgerliga ideologer talade om "historiens slut" och "den nya världsordningen". I Sverige gav detta ett eko i den borgerliga regeringens tal

om "den enda vägens politik". Kapitalismen hade vunnit en historisk seger över kommunisterna, det fanns inga alternativ kvar. Vi levde i den bästa och enda tänkbara av världar.

Härskande klasser har i alla tider sagt detsamma: den rådande ordningen är den naturliga och bästa och skall bestå. Hittills har historien alltid motbevisat och fortsatt, framdriven av varje samhälles inneboende motsättningar.

Vi vet hur det gick denna gång. Världen efter 1989 blev inget kapitalistiskt paradiset. Istället inleddes 90-talet med en ordentlig ekonomisk kris. När den verkade vara över uppstod plötsligt nya krishärdar: Tigerländerna i sydostasien brakade samman. Japan har haft en stagnation hela årtiondet. Ryska ekonomin fortsätter bara nedåt och Brasilien, kanske hela Sydamerika, håller på att dras med. I kapitalismens centrum råder massarbetslöshet, arbetsförhållandena försämras, utsugningen ökar och välfärdssystemen monteras ned. Miljontals människor lever i misär efter brustna spekulationsbubblor och nyliberala experiment.

Samtidigt har den politiska legitimiteten försvagats. De politiska partier har inte längre några framtidsvisioner, inga mål att sträva efter. Socialdemokratin har inget folkhem-sprojekt i utbyte mot det dagliga slitet. Den rörelse som genom fackföreningar, studieförbund och nykterhetsloger fångade upp stora delar av arbetarklassen har inget att erbjuda. Bakom denna brist på visioner ligger lägre tillväxttakt, minskat utrymme för nationalstaterna att styra kapitalismen och en alltmer fragmentariserad tillvaro.

Om kapitalismen bara skapar osäkerhet, orättvisor och försämrade livsbetingelser, om politiken och nationalstaterna inte längre erbjuder något mål att sträva efter, varför skall människor då acceptera att detta är historiens slut?

Vi såg vad som hände i Indonesien förra våren då uppretade folkmassor satte Jakarta i brand och störtade Soeharto i den asiatiska krisens spår. I Östeuropa blev inte människorna lyckliga av kapitalism: till följd av ett spekulationsspel reste sig folket i Albanien för ett par år sedan i något som liknade en förrevolutionär situation; från Rumänien får vi "skräckbilder" av gruvarbetarnas framfart. I Västeuropa har arbetare i olika länder protesterat mot försämringarna i den inre marknadens spår. Just nu är protesterna starkast i Grekland med en mängd demonstrationer, strejker och ockupationer. Historien är uppenbart inte slut. Människor nöjer sig inte med den utsugning, osäkerhet och förödelse kapitalismen erbjuder. Eller med ett politiskt system utan några som helst ambitioner att skapa en bättre värld. De borgerliga ideologerna kan inte undgå att se att klasskampen pågår för fullt, att den aldrig dött. De är rädda för att kommunismen inte är så besegrad som de trodde. De är medvetna om att människor på nytt börjar leta efter alternativ till kapitalismen. Det är utifrån detta vi skall förstå dagens diskussion om ryska revolutionen. Sovjetunionen finns inte kvar som hot men kalla krigets retorik återvänder för att banka in att all vilja till förändring leder till terror och massmord.

Varje försök till förändring skall brännmärkas. Varje kommunist är egentligen stalinist. Och inte bara varje kommunist utan även alla i kvinnorörelser,

miljörörelser, fackliga aktivister, vänstersocialekonomer osv. Om man vill skapa ett mänskligt-gare samhälle än det kapitalistiska förespråkar man egentligen mass-mord på många miljoner.

Det är legitimt att kritisera Sovjetunionen och Lenin. Vi menar att bolsjevikernas politik var förödande för arbetarnas självorganiserande och självverksamhet och vi kritiserar starkt hur de agerade mot övrig vänster, oppositionen i det egna partiet och arbetarprotester. Vi motsätter oss också leninismen och menar att den har en felaktig syn på bland annat arbetarklassen, partiet och på vad socialism egentligen är. Mot den borgerliga historieskrivningen har det stått en stalinistisk som varit minst lika förljugen och som det är lika viktigt att ifrågasätta. Behovet att bekämpa varje revolutionär kraft har de gemensamt.

Men vi tror som sagt inte att det är Lenin det handlar om. Det handlar om rätten att ifrågasätta samhället och göra revolution över huvud taget. De borgerliga historikerna vägrar se den folkliga revolutionära kraften som revolutionens grund. De förtränger den mäktiga flodvåg som rann upp före februarirevolutionen, brusade upp gång på gång fram till oktober och fortsatte sjuda långt efteråt. De blundar för alla de människor som organiserade sig i fabrikskommittéer och sovjet, som kunde få Kornilovs kupp försök att rinna ut i sanden och som gjorde det möjligt att till slut vinna inbördeskriget. De förstår inte den kreativa energin i självverksamhet och självorganisering (vilket inte heller stalinister gör).

Den bild som målas upp handlar istället om hur en liten grupp mordiska bolsjevikar vilseledde massan med sin agitation. Klassisk kontrarevolutionär propaganda. En bitter och mordisk Lenin spred det revolutionära giftet till massorna som annars inte skulle agerat.

Ryska revolutionen ges skulden för allt ont: diktatur och massmord i alla länder som kallats socialistiska, fascism och nazism, andra världskriget och till och med första världskriget.

De borgerliga ideologerna bortser från att först de ryska och tyska revolutionerna kunde stoppa första världskrigets brutala masslakt. De glömmer också från att det var den kapitalistiska utsugningen tillsammans med kriget som var orsaken till den revolutionära våg som svepte över Europa efter kriget.

Att lasta revolutionen för nazismen är absurt. Fascismen i Tyskland hade sin upprinnelse i de frikårer borgerligheten (och periodvis socialdemokraterna) understödde för att de skulle krossa arbetarnas resning. Den underblåstes av segrarmakternas vansinniga fredsvillkor och nådde makten efter 30-talets kapitalistiska kris. Man måste förtränga och förfälska mycket om man skall få det till Lenins fel. Den antikommunistiska kampanjen försöker skriva om historien. Kapitalismen skall tvättas ren genom att dess motståndare får skulden för allt ont. Kapitalismen befrias från skuld till världskrig, fascism och folkmord. Samtidigt blir suspekt att på något sätt ifrågasätta "den nya världsordningen": – Jaså, du är emot den fria marknaden, då är du säkert för mass-mord och diktatur.

Det kommunistiska spöket går fortfarande över världen. Borgarna darrar

ännu. Det är rätt att sträva efter ett samhälle utan förtryck och utsugning, det är rätt att vilja uppror och revolution. Det ligger i vårt intresse att föra fram en historiesyn, där varken Sovjetunionen eller kapi-talismen skönmålas och där kamp, självaktivitet och självorganisering ställs i centrum.

Fredrik Samuelsson

www.FOLKMAKT.nu

